

Visi Dalyvaukite Susivienijimo 60 Metų Jubiliejaus Vajuje

Vajaus Komisija:
ADY. W. F. LAUKAITIS,
P. DARGIS,
DR. M. J. VITKAS.

SUSIVIENIJIMO ATEITIES KELIAI

SPECIALIS TĖVYNĖS SKYRIUS

Šis skyrius įvestas SLA 60 Metų Jubiliejaus Vajaus Komisijos nutarimu ir skiriamas Vajaus reikalams ir Susivienijimo fraternalių naudų veiktinai plėsti.

Vajaus Vedėjas
S. E. VITAITIS

Ši Skyrių Veda
DR. P. DAGYS.

Gelbėdami kitus žudome save

Lietuviai jautrūs ir gailestingi. Tą žino patys lietuviai, tą žino ir kitos tautos. Amerikos lietuviai yra sudėję milijonines sumas pagelbėti savo tautos. Jie aukavo laike ano karo, po karo aukoją ir dabar. Tos visos aukos buvo ir yra skirtos pagelbėti tautiečių ir savo senajai Tėvynei. Šio gailestingo ir kilnaus lietuvių darbo nesmerkiame, o tik pasididžiuojame, kad turime tokių gerų tautiečių.

Amerikos lietuviai vis ir visada aukojo ir siuntė, bet sau nieko nepasilikę, sau nieko nestatę. Jei tos visos suaukotos sumos, būtų paliktos čia, Amerikos lietuvių, tai mes šiandien turėtume muziejaus, bibliotekas, mokyklas, teatrų, įvairias kultūrinės lietuviškas įstaigas, gal net išstus miestelius. Deja, mes išsiuntę milijonus, nieko šiandien sau neturime. Neturime ir net neįstengiamės sukurti nė vieno lietuviško židinio, nė vienos lietuviškos šventovės, kur mes patys ir mūsų vaikai galėtų rasti poilsį, lietuvišką sielą meną, kultūrą ir džiaugsmą.

Tą rašau ne tam, kad gailėtis to, ką mes esame padarę, bet tam kad kartą realiai pažūrėtume ir į savo gyvenimą.

Jau įžengėme į Naujuosius Metus. Su nauju laiku įžengėme ir į naują rūpestį, į naujus uždavinius. Atrodo, kad SLA Pildomoji Taryba labai gerai suprato, kad vien gelbėdami kitus, žudome save. Todėl ji pasiūlydė duoti ką nors gero, apčiuopiamo naudingo savo nariams ir visai lietuvių. Pildomosios Tarybos šių metų didžiausias rūpestis yra, kaip įgyti gerą, gražią vietą, patogius poilsio namus, kur šimtai ir tukstančiai lietuvių atėjus vasaros kaitroms iš visų vietų galėtų susivienyti pasilsėti, pataisyti savo sveikatą, o svarbiausia susitikti su daugeliu savo tautiečių ir atgaivinti savo patriotinius jausmus. Toksai poilsio namas neišpasakojamai didelę naudą nešėtų mūsų jaunomenei ir priaugančiai kartai.

Jei mes galėtume būti gailestingi, duosnys ir kilnūs savo tautos ir savų tautiečių nelaimė ir tai darėme vien patriotiniu sumetimais vedami, tai reikia tikėti, kad dėl savo kultūrinio ir poilsio židinio, mes busime nemažiau susipratę ir šį Pild. Tarybos naują rūpestį visi vienigai paremsime. Poilsio namai neš naudą ne tik mūsų sveikatai, kur ištrūkę iš miestų galėsime atsivėsinti, bet jie bus lietuviškos židiniai ir tvirtovės. Šį naują sumanymą visi sveikiname ir linkime panaudojus visų Fondų išteklius jį kuo greičiausiai įgyvendinti.

Pradėkime Naujus Metus su nauju džiaugsmu

Lietuvių Rašytojų Tremtinių D-jos Pirmininkas, poetas Stasys Santvaras, rašydamas SLA laišką šit kaip pasisako: "S. L. A. 60 metų sukaktis, mūsų akimis žiūrėdamas, yra didelės svarbos įvykis, lietuvių išievių gyvenime. Leiskite man ta proga Lietuvių Rašytojų Tremtinių D-jos vardu pasiūlyti Jums nuosirdžiausius sveikinimus ir linkėjimus. Tegų jį SLA buriasi dar didesni lietuvių išievių buriai ir tegų Jusų medžiaginė gerovė dar labiau suklesti. Atrodo, kad Lietuvos kančia ir nelaisvė pasaulio sąžinės dar neįaudina, todėl Jusų turimi ištekliai, tautos žūtutinėje kovoje, gali daug ką nulemti. Aš tikras esu, kad 15,000 Jusų Susivienijimo narių kaip vienas tą Lietuvos laisvinimo reikalą supranta ir gyva lietuviška širdimi atjaučia".

Tremtiniai tiki, kad Amerikos lietuviai

gyva lietuviška širdimi atjaučia lietuviškus reikalus. Jie džiaugiasi ir didžiuojasi mūsų SLA. Tikrai, SLA tapęs tokia organizacija yra reikšmingas dalykas mūsų lietuviškame gyvenime. Bet ar mes turime tik džiaugtis ir miegoti ant savo laimėjimo laurų? Ne! Mes kasdien turime rūpintis savo organizacija, ją auginti ir plėsti. Mes turime 15,000 narių. Tiek žmonių sudaro vieną brolišką šeimą. Tas skaičius džiugina tuos, kurie dar galvoja, gyvena lietuviška širdimi ir kurie siekia laisvo ir nepriklausomo gyvenimo savo tėvų kraštui. Laisvės savo tėvų žemei mes siekiame visi. Todėl didesnio džiaugsmo ir del didesnės mūsų jėgos, mes turime būti dar stipriau vieningi, dar daugiau organizuoti.

Koks džiaugsmas būtų lietuviškame pasaulyje, jei jie girdėtų kad SLA turi 100,000 gerai organizuotų narių. Mes dėl džiaugsmo savo tautos ir savo patriotinio jausmo tą galime turėti, tik visi supraskime naudą vieningumo ir organizuotumo. Visi, kas tik jaučiamės dar lietuvis rašykime prieš savo organizacijos. SLA savo vajuį pratęsdar keliems mėnesiams. Naujuose metuose stokime į darbą su nauja energija. Rašykime nariams ir kitus raginkime rašyti. Rašykime dėl džiaugsmo ir garbės savo tautos ir del priešų baimės bei išgaščių.

Vajaus Vedėjo Raštinės Pranešimai

Konversijos ir SLA 60 Metų Jubiliejaus Vajaus organizatorių, prirašusių nemažiau 3 narius, Centrai prisiūstais naujais nariais ir užrašyta apdraudus suma stovis yra sekantis:

	Nauji nariai	Užrašyta apdrauda
J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	22	\$12,000
C. K. Pikiel, 73 kp., Pittsburgh, Pa.	19	\$5,550
A. K. Martinas, 371 kp., Cambridge, Mass.	17	10,250
A. J. Matulevich, 216 kp., Erie, Pa.	16	6,150
P. Žilinskas, 75 kp., Los Angeles, Calif.	15	8,250
M. Kayokas, 304 kp., Buffalo, N. Y.	7	4,000
O. Miliauskienė, 115 kp., Wilkes Barre, Pa.	7	3,250
J. Overaitis, 352 kp., Detroit, Mich.	7	3,000
S. Mockus, 43 kp., So. Boston, Mass.	7	2,600
J. Radzevičius, 66 kp., Ansonia, Conn.	6	4,750
M. Aftukienė, 75 kp., Los Angeles, Calif.	6	1,400
A. Dzimidas, 11 kp., Waterbury, Conn.	5	3,400
P. Šukys, 14 kp., Cleveland, Ohio	5	2,500
F. Kesleris, 53 kp., Chelsea, Mass.	5	1,750
M. Terevich, 274 kp., Spring Valley, Ill.	5	1,750
J. Yokubynas, 236 kp., Toronto, Canada	4	3,000
J. Swipas, 192 kp., New Kensington, Pa.	4	1,900
K. J. Mačiukas, 260 kp., Chicago, Ill.	4	1,900
N. Mockus, 75 kp., Los Angeles, Calif.	4	1,600
K. P. Deveikis, 301 kp., Cicero, Ill.	4	1,500
S. E. Vitaitis, 126 kp., New York, N. Y.	4	1,500
F. Petraitiene, 125 kp., Melrose Park, Ill.	3	1,500
A. Šaukevičius, 23 kp., Shenandoah, Pa.	3	1,400
Ellen Slivynas, 370 kp., Philadelphia, Pa.	3	300

Praeitą savaitę gauta sekanti organizatorių veiklos daviniai:
A. Šaukevičius, 23 kp., Shenandoah, Pa. 2
O. Miliauskienė, 115 kp., Wilkes Barre, Pa. 2
F. Petraitiene, 125 kp., Melrose Park, Ill. 1
J. Plečkaitis, 247 kp., Aliquippa, Pa. 1
M. Terevich, 274 kp., Spring Valley, Ill. 2
Vadinasi, dar penki organizatorių gauta Kalėdinės dovanos Susivienijimui. Šie visi Centrai prisiūsti aplikantai priimti gruodžio mėnesio kuopų susirinkimuose, reikiška prieš Kalėdas ir todėl skaitosi Kalėdinėmis dovanomis. Dar penki organizatoriai atliko savo pareigas, Kalėdų švenčių proga nepamiršdami savo organizacijos ugdymą.

A. Šaukevičius, SLA 23 kuopos organizatorius iš Shenandoah, Pa., įžengė į pas-

lovų organizatorių sąrašą ir be abejonės žygiuos pirmyn. Vadinasi, Shenandorio Adomas patapo SLA 1-mo apskrčio čempionu. Mahanojaus ir Minersvillės Antanai, broliai Ramanauskas ir Banišauskas, kaž kodėl šiame Vajuje nefiguruoja. Jei ne brolis Adomas Šaukevičius iš Shenandoah, Pa., tai SLA 1-mas apskritis dar nebutų patekęs nei į Vajaus žemėlapi.

Ona Miliauskienė, Wilkes Barre, Pa., SLA 115 kuopos organizatorė, dviem nariais papildžius savo kreditus žymiai pašoko pirmyn Vajaus fronte. Iš moterų organizatorių sesuo Miliauskienė yra pasiekusi aukščiausią vietą pastoviam organizatorių sąrašė. Be abejonės ji laimės vertingą šio Vajaus prizą.

Florence Petraitiene, Melrose Park, Ill., 125 kuopos organizatorė jau įžengė į pastovų organizatorių sąrašą. Vadinasi, SLA 125 kuopa jau pateko į šio Vajaus žemėlapi. Išrodo, kad sesuo Petraitiene stengsis energingai pasidaruoti šiame Vajuje.

J. Plečkaitis, SLA 247 kuopos, Aliquippa, Pa., organizatorius pradėjo darbą Vajaus fronte, prisiūsdamas vieną naują narių. Brolis Plečkaitis yra pasižymėjęs pratyje SLA vaju veikloje, todėl reikia tikėtis, kad jis ir šiame Vajuje energingai pasidaruose, kuomet jau darbą pradėjo. Geriausio pasisekimo broliui Plečkaičiui.

Martha Terevich, Spring Valley, Ill., SLA 274 kuopos organizatorė vėl prisuntė du naujus narius ir papildžius savo kreditus, pašoko pirmyn Vajaus fronte. Sesuo Terevichienė energingai darbuojasi Susivienijimo ugdymui ir labai galimas daiktas, kad iki Vajaus pabaigai ji laimės prizą.

Malonu atžymėti tą faktą, kad organizatorės moterys šiame Vajuje gana energingai darbuojasi. Kad ir šiuo kartu iš penkių organizatorių prisiūstusių savo veiklos davinius, trys yra moterys. Išrodo, kad moterys paklausė mūsų patarimo ir sujudo darban tikslu pralenkti vyrus organizatorius. Tokį moterų organizatorių pasiryžimą sveikiname!

Trumpos žinios iš Europos

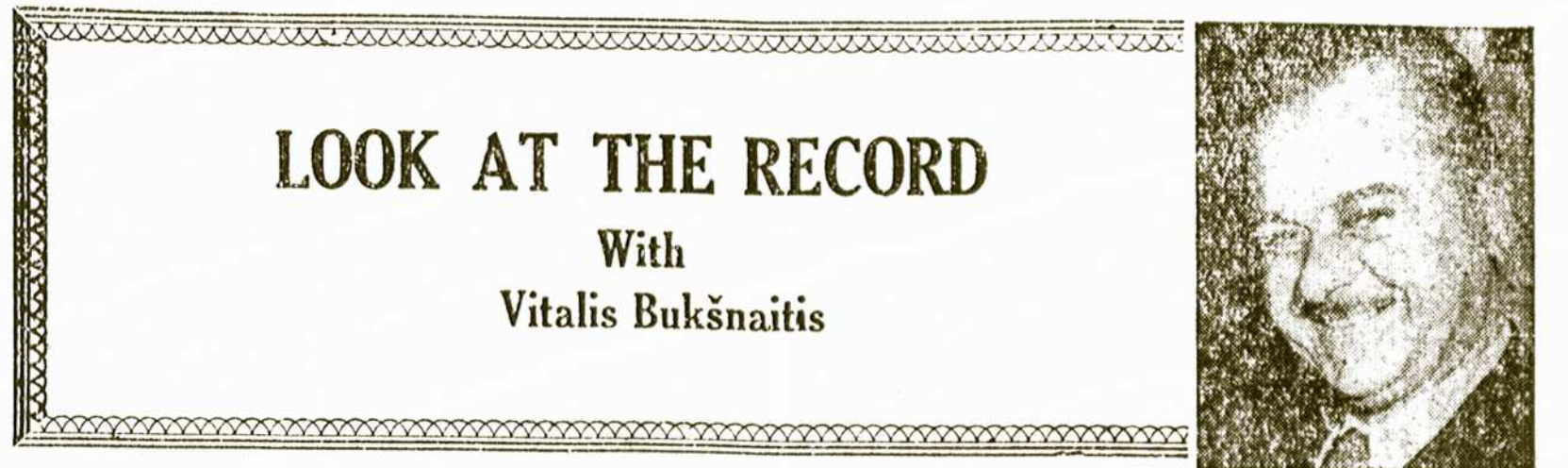
Džiuginantis reiškinys. Paskutiniame IRO direktoriato posėdyje, kuris vyko Šveicarijoje, buvo įsileisti ir pabaltės tautų atstovai, kaip neoficialūs stebėtojai. Jiems kalbėti neleido, bet kai palietė pabaltiečių reikalus, jie replikavo iš vietų, ir jį tas replikas buvo atsižvelgiama. Iš lietuvių dalyvavo Dr. D. Jasaitis.

Kilo klausimas įsileisti į Direktoriatą nuolatini Pabaltiečių atstovą ir prieš tokį sumanymą niekas prieš nepasakė. Pabaltiečiai tikisi, kad sekančioje konferencijoje šis klausimas bus sutvarkytas.

Naujas skringingas. Naujas IRO skringingas jau prasidėjo. Toks skringingas jau įvyko Scheinfeldo stovykloje ir nė vieno tremtinio iš stovyklos nepr pašalino. Skringingo ankietos klausimai šį kartą atrodo žmoniškesni ir ne politiniai. Tačiau dauguma tremtinių stovyklų šį skringingą boikotuoja, motyvuodami, kad tokius skringingus jau yra pravedusis kariuomenė, o kariuomenės autoritetas visgi yra ir pasilieka aukštesnis. Kariuomenė ant kiekvieno DP blanko, yra uždėjusi savo rezoliuciją ir to pilnai užtenka. Prieš tokius argumentus nėra ką sakyti IRO pareigūnams ir jie jaučiasi nekaip pradėję naują skringingą. Tremtiniai yra nusistatę skringingą boikotuoti ir toliau.

Kultūros Fondas. Dar p. Devenienei besilankant Vokietijoje buvo įsteigtas Kultūros Fondas. Kai kurios politinės grupės į šį Fondą žiuri nepalankiai vien todėl, kad ne jos įsteigė. Tačiau šis fondas pradeda veikta gana plačiai. Jis nori apimti viso pasaulio lietuvius ir kur tik yra lietuvių ten turėti savo skyrius. Šio Fondo skyriai be Vokietijos jau steigiasi Anglijoje, Kanadoje, Belgijoje ir Francuzijoje. Fondo tikslas išlaikyti lietuvišką kultūrą, ryšius visų lietuvių, ir savo tautinį charakterį. Taigi tikslas labai gražus; išlaikyti lietuvių ir atidengti platesnius horizontus mūsų kultūrai. Be to, Fondas tikisi išsaugoti mūsų busimoms kartoms visas mūsų kultūrinės ir dvasinės vertybes. Fondo pirmininkas yra L. Dovydenas. Kas Amerikoje šį Fondą atstovaus, dar nėra žinios?

Emigracija. Visi tremtiniai laukia, kad

LOOK AT THE RECORD

With
Vitalis Bukšnaitis

One of the really important accomplishments of the Lithuanian Alliance of America is the fact that Lithuanian Americans have gradually assumed an identity of their own, and are no longer casually referred to by our fellow citizens as "Polacks", "Hunkies", "Russkies", and so on, as was once the custom some twenty or thirty years ago. A close scrutiny of the early history of the Alliance will reveal to any unprejudiced person that the greater part of the responsibility for this recognition was largely won by the unceasing efforts of this organization in projecting Lithuanian Americans, their desires, and aspirations, among other Americans, along cultural, educational, and intellectually attractive lines.

Time was when people of Lithuanian descent in this country hesitated to discuss or even mention their nationality to their fellow Americans because (a) no one would have known what they were talking about, or (b) if they did, little more than scornful derision would have been the result. Of course, this state of affairs was not immediately remedied the instant that the Lithuanian Alliance of America was organized over sixty years ago, but a study of The Record will show that this first national Lithuanian American fraternal organization was just about the most potent factor in helping us to attain the recognition we enjoy today. Naturally, this wasn't accomplished by magic or the use of mirrors or any legerdemain.

The fact is that the Alliance was originally founded upon the belief that Americans of Lithuanian descent should have an opportunity to assert themselves in social, educational, artistic, athletic, and cultural fields. The Alliance encourage and materially assisted not only, many of the original Lithuanian immigrants to this country, but also a large number of their children to attain preeminence in these various activities, not only among other Lithuanian Americans, but also among fellow Americans of other descent. Is it any wonder, then, that today we see in every Lithuanian American community throughout the land doctors, lawyers, educators, and many other reputable professionals, all of Lithuanian descent?

Unfortunately, some younger Lithuanian Americans, enjoying as they do the fruits of the labor and effort of their elders, are prone to expostulate: "Well, that's

kuo greičiausiai kur nors imigruoti. Juos labai nudžiugino, kad paskutiniu laiku Kanada pareikalavo nemažą kiekio tekstilinių ir pažadėjo juos paimti su šeimomis. Tik gaila, kad šios rūšies amatininkų susirado nedaug. Visi tremtiniai tikisi didesnei imigracijai į USA.

Nėra teisingumo ir varge bunant

Ilgą laiką vyko pasitarimai del Mažosios Lietuvos atstovo įsileidimo į VLIKĄ. Gauta žinių, kad beveik visos politinės grupės sutiko įsileisti Maž. Lietuvos Tarybos atstovą, tik viena krik. demokratų partija pasipriešino. Kadangi ir VLIKE pagal susitarimo veikia "veto" teisė, todėl nors didelė dauguma tam pritarė ir vienas ar du pasipriešino ir del to, taip svarbus ir opus klausimas visos mūsų tautos reikale, neišsprendė.

Mes ne tik kalbame, bet ir tikime vieningumui. Labai gaila, kad kai kurie žmonės tą vieningumą išnaudoja tik savo partijos interesams ir naujai, pamiršdami net visos tautos problemas ir vieningumą Skaudu, kad didelę dalį mūsų tautos, kurie kalba ta pačia kalba, kurie kovoja tą pačią kovą, mes patys pasmerkiame ir atstumiam. Ar mes suprantame ką darome ir kur mes norime sustatyti tuos žmones, kurie yra ta pati gyva mūsų tauta?

all very fine, and we'll admit that the Alliance did a good job of encouraging our parents to become better American citizens as well as better parents. But all that is water under the bridge, isn't it? Of what earthly assistance is the Lithuanian Alliance of America to any one today? Why not look to the future, instead of constantly digging into the past? It really is surprising to note how prevalent among our younger people is this feeling that the Alliance has outlived its usefulness and should now gracefully withdraw from the Lithuanian American scene.

Well, this attitude on the part of our younger people may bother some of our old timers, but those of us who have been around will recognize it as nothing more than the natural thoughtless assertion of independence on the part of younger Americans regardless of race or descent. They don't really mean that they are ungrateful or unappreciative; they are merely crudely suggesting that they are quite competent to solve their own problems in their own fashion. It is the firm conviction of this commentator that these young people should not be discouraged from making an effort to solve such problems in their own fashion, because sooner or later they will realize that the satisfactory solution of these problems cannot be attained without reference to the experience of their elders.

Naturally, many of our oldsters feel impatient and irritable about what they feel to be an unconscionable lack of appreciation on the part of the average American born Lithuanian American for the opportunities he or she enjoys in the pursuit of life, liberty, and happiness. The fact still remains, however, that though our younger generation talks bravely of its proposed accomplishments, it eventually takes a gander at The Record before it definitely decides to act on any positive matter. Whether or not we like it, our younger folk have a way of passing through the stage where they ignore the advice and experience of their elders. However, after this stage has been passed, the natural reaction sets in, if the youngsters are normal.

Although it is quite true that many of our younger people refuse to consider the Record compiled by those of our elders who organized and maintained the Lithuanian Alliance of America for over sixty years as an example for us to follow, the fact still remains that we could do a good deal worse than to follow in the footsteps of our old-timers. We may think that we know where we are going, but the oldsters knew exactly what they wanted, and today they are happy in the knowledge that they have what they want. And if today there are those among us who feel that we enjoy all these things because they are our natural right, we are wrong, because these are the things for which our elders made such a valiant effort to attain for us.

Of course, there will be those precisionists who will point out that not so long ago this commentator publicly asserted that our old-timers seek to prevent our younger generations from accomplishing anything worth while (as the younger folk consider worth-while things). This is technically true, although the passage of a few years has wrought radical changes in our attitude about such things. The fact still remains that the oldsters paved the way for us to follow, and only those of us who are too stupid to take advantage of their trail-blazing will find ourselves on the outside looking in. Let's give credit where credit is due. After all, the old-timers actually did organize and establish the world's oldest, largest, and most prosperous Lithuanian fraternal organization.

